

България, 1983
13 септ. - 15 септ.

81

борис

априлов

•

Т Р Я Б В А

Д А

С П И М

Н А

О Т К Р И Т О

•

радиопиеса

борис
априлов
*

Т Р Я Б В А

Д А
С П И М
Н А
О Т К Р И Т О
*

радиопиеса
*

1983

Да речем – Созопол.

Кръчма. Привични шумове. Дочуваме частици от разговори:

- Гледам – мрежата скъсана.
- Човек знае ли?
- Бензинов, ама добър и тих.
- Казвам му: там ли няма риба бе, там ли няма риба?
- А на долния етаж ми станаха пет стаи.
- "Балкантурист" му взе парите."

Тези изречения пронизват общия шум.

Но един глас ни прозвучава по-ясно, проличава си, че влиза ме в тъканта на драматургията:

- Хей! /Пауза./ Хей!... Кога си пристигнал?
- На мен ли говориш?
- На теб.
- Тази сутрин.
- С колата ли?
- Много ли те интересува с какво съм дошъл?
- Не бе, човек... Искам да си говорим. Разбираш ли? Искам да те познавам.
- Да ме познаваш?
- Искам да се познаваме и да се разговаряме.
- Така ли? А защо не си ми споменал досега'.
- Защото съм глупав човек. Не ме ли знаеш как ходя по улиците? Аз съм глупакът на града.
- Защо не дойдеш на моята маса?

Музика.

Г о в о р и т е л. Радиотеатърът представя
"Трябва да спим на открито" от Борис Априлов.

Музика.

Шумовете на кръчмата, сега едва загатнати, за да чуваме по-добре какво се говори.

- П и с а т е л я т. Седни по-близо, на този стол, не се стеснявай.
- Г л у п а к ъ т. Как така си сам?
- П и с а т е л я т. Не те разбирам.

Г л у п а к ъ т. Запомнил съм, пристигнеш ли, винаги те наобикалят. Все с рибари говориш, с тях пиеш, с тях се смееш... Сигурно след малко ще те нападнат.

П и с а т е л я т. И да ме нападнат, какво? Ще останеш и ти.

Г л у п а к ъ т. Няма да остана, защото ме смятат за малоумен.

П и с а т е л я т. Да ти кажа ли, често те наблюдавам и не съм склонен да мисля, че си малоумен.

Г л у п а к ъ т. Защо ме наблюдаваш?

П и с а т е л я т. Интересно ми е... Но ти не обръщай внимание, това ми е работата.

Г л у п а к ъ т. Знам.

П и с а т е л я т. Тогава всичко ти е ясно.

Г л у п а к ъ т. Не разбирам от писатели, но ти си симпатичен, макар да си слаб писател. Яд ме е, че си слаб писател.

П и с а т е л я т. И мен ме е яд. Отде знаеш, че съм слаб?

Г л у п а к ъ т. Разправят... И си личи.

П и с а т е л я т. Така ли разправят? Виж ти, не съм допускал... А от какво си личи?

Г л у п а к ъ т. Няма да ти кажа.

П и с а т е л я т. Ще пийнем ли?

Г л у п а к ъ т. Ще пийнем.

П и с а т е л я т. На какво си?

Г л у п а к ъ т. На всичко.

П и с а т е л я т. Водка искаш ли?

Г л у п а к ъ т. Всичко искам.

Музика.

Шумът на кръчмата.

П и с а т е л я т. Наздраве.

Г л у п а к ъ т. Наздраве.

П и с а т е л я т. Мразиш ли ме?

Г л у п а к ъ т. Сега – не.

П и с а т е л я т. Но по-рано – да.

Г л у п а к ъ т. Яд ме беше. Говориш с другите, скиташ с тях, а мен ме подминаваш.

П и с а т е л я т. И ти ме подминаваш... Знаеш ли колко пъти съм искал да те запрещавам?

Г л у п а к ъ т. Мен ме остави, аз съм малоумен, екземпляр съм.

П и с а т е л я т. Знам. Доста си ми известен. Имай предвид, че и аз съм екземпляр. Защо се взираш в мен?

Г л у п а к ъ т. Да видя дали си особен.

Пауза.

П и с а т е л я т. Особен ли съм?

Г л у п а к ъ т. Особен си.

П и с а т е л я т. А ти много ли си особен?

Г л у п а к ъ т. Повече от теб.

П и с а т е л я т. Аз съм по-особен.

Г л у п а к ъ т. Искаш ли да проверим кой е по-особен?

П и с а т е л я т. Как да проверим?
Г л у п а к ъ т. /пишмани се/. Я да зарежем тая работа.
П и с а т е л я т. Кажы, кажы.
Г л у п а к ъ т. Нека си пием.
П и с а т е л я т. А пък аз държа да проверим най-после кой е по-особен.
Г л у п а к ъ т. На теб доставя ли ти удоволствие да пишеш?
П и с а т е л я т. Не се прави на ударен. Кажы какво имаше предвид. Не извъртай и не усуквай.
Г л у п а к ъ т. Ще ме помислиш за още по-малоумен.
П и с а т е л я т. Заключениеята остави на мен. Кажы какво имаше предвид.
Г л у п а к ъ т. Смятах, че ако наистина си особен, ще дойдеш довечера с мен.
П и с а т е л я т. Ще дойда.
Г л у п а к ъ т. Ще дойдеш... Знаеш ли къде?
П и с а т е л я т. Където и да е.
Смехът на Глупака.
Г л у п а к ъ т. Много се силиш.
П и с а т е л я т. Защо се смееш.
Г л у п а к ъ т. Можеш ли да преспиш на малкия фиорд?
П и с а т е л я т. Мога.
Г л у п а к ъ т. Тогава да тръгваме.
П и с а т е л я т. Готово.
Г л у п а к ъ т. Къде си на квартира? Вземи си една шуба.
П и с а т е л я т. А може ли да взема две бутилки?
Г л у п а к ъ т. Е ми, може.
П и с а т е л я т. Край морето ли ще вървим или по шосето?
Г л у п а к ъ т. Край морето.
П и с а т е л я т. Ще взема нещо към бутилките.
Г л у п а к ъ т. И хляб.
Музика за по-дълъг преход.
П и с а т е л я т. Много бързаш, спри за малко, виж морето, хвърли един поглед на залязващото слънце.
Г л у п а к ъ т. Умори ли се?
П и с а т е л я т. Ти от какво живееш?
Г л у п а к ъ т. От въздуха.
П и с а т е л я т. Няма ли да се жениш?
Г л у п а к ъ т. За какво пишеш сега?
П и с а т е л я т. Не е важно. Защо да говорим за тия работи.
Г л у п а к ъ т. Ти питаш и аз питам.
П и с а т е л я т. Вярно ли е, че разговаряш?
Г л у п а к ъ т. Пишеш, за да живееш, нали?
П и с а т е л я т. Вярно ли е, че разговаряш?..
Г л у п а к ъ т. Кой ти каза?
П и с а т е л я т. Уверяват, че можеш да ги зовеш.
Г л у п а к ъ т. Вярваш ли на такива глупости?
П и с а т е л я т. И все пак – говорят.

Г л у п а к ъ т. Според теб, хубаво ли е ако човек може да разговаря с тях?
П и с а т е л я т. От тук ли ще минем?
Г л у п а к ъ т. Ще направим малко тараш.
Музика за по-дълъг преход.
П и с а т е л я т. Това ли е твоят фиорд?
Г л у п а к ъ т. Защо пък да е мой?
П и с а т е л я т. Виж, морето вече легна да спи между скалите. Къде отиваш?
Г л у п а к ъ т. Да приготвя леглата докато е светло.
П и с а т е л я т. Аха.
Г л у п а к ъ т. Какво?
П и с а т е л я т. Пещерата ти.
Г л у п а к ъ т. Защо пък да е моя?
П и с а т е л я т. Хубави дъски.
Г л у п а к ъ т. Там има суха морска трева. Вземи и постели леглото си.
Остави. Не можеш
П и с а т е л я т. Ще се опитам.
Г л у п а к ъ т. Остави на мен. Леглото трябва да стане меко, приятно.
П и с а т е л я т. Откъде са тия хубави дъски?
Г л у п а к ъ т. Морето изхвърля всичко, морето дава.
П и с а т е л я т. А този сандък?
Г л у п а к ъ т. Този сандък ми върши голяма работа. Трябва да съберем съчки за огъня.
П и с а т е л я т. Там виждам цели пънове.
Г л у п а к ъ т. Ще ги донесем.
Музика.
Дишането на морето.
П и с а т е л я т. Стана разкошно.
Г л у п а к ъ т. Какво му е?
П и с а т е л я т. Огън, легла застлани с трева. Морето диша на една крачка.
Мога ли да седна на сандъка?
Г л у п а к ъ т. Сядай където щеш, прави каквото щеш.
П и с а т е л я т. Какво гледаш?
Г л у п а к ъ т. Нищо не гледам.
П и с а т е л я т. Защо се взираш в морето?
Г л у п а к ъ т. Кой се взира, никой не се взира, какво ще му гледам на морето, цял живот само него гледам. /Пауза./ Иза-бел.
П и с а т е л я т. Каква е тази Изабел?
Г л у п а к ъ т. Не знам, така пише на сандъка.
П и с а т е л я т. Сигурно марка за сапуни... Или пък нещо за пиене. Това е амбалаж... Но много обичаш да се правиш на ударен.
Г л у п а к ъ т. Защо?
П и с а т е л я т. Питам те защо се взираш в морето.
Г л у п а к ъ т. Ами виж с очите си, да забелязваш случайно нещо?
П и с а т е л я т. Нищо няма.
Г л у п а к ъ т. Тогава?

П и с а т е л я т. Често ли спиш край морето?
Г л у п а к ъ т. Когато усетя, че не съм на себе си.
П и с а т е л я т. Можеш ли да отвориш бутилката?
Г л у п а к ъ т. Тези работи ми се отдават.
П и с а т е л я т. Ела на сандъка.
Г л у п а к ъ т. Тук ми е добре. /Пауза./ Заповядай.
П и с а т е л я т. Аз ли почвам?
Г л у п а к ъ т. Тази Изабел трябва да е била много хубава.
П и с а т е л я т. Защо смяташ така?
Г л у п а к ъ т. Ще ми се да е така. Това име носят само красивите жени....
Добре че се сети за водката.
П и с а т е л я т. Няма ли да ни дойде малко?
Г л у п а к ъ т. Не вярвам.
П и с а т е л я т. Ето ти цигари.
Г л у п а к ъ т. За първи път ще спя като богаташ. Събудиш се и – кеф ти водка, кеф ти цигари.
П и с а т е л я т. Слушай, хайде да говорим открито: защо дойдохме да спим на фиорда?
Г л у п а к ъ т. Казах ти – често спя тук.
П и с а т е л я т. А как разбра, че ще се повлека с теб?
Г л у п а к ъ т. Помирисах те. Защото и на теб ти се спи на открито. Знаеш ли колко хора могат да спят днес между скалите?
П и с а т е л я т. Пий.
Г л у п а к ъ т. Броят се на пръсти.
П и с а т е л я т. Какво от това?
Г л у п а к ъ т. На теб ли да обяснявам?
П и с а т е л я т. Огънят цяла нощ ли ще гори?
Г л у п а к ъ т. Заповядай.
П и с а т е л я т. Питам, този огън цяла нощ ли ще гори?
Г л у п а к ъ т. Защо не.
П и с а т е л я т. И аз мисля, че трябва.
Г л у п а к ъ т. Да ни топли.
П и с а т е л я т. Да ни топли и за другото.
Г л у п а к ъ т. Дай бутилката.
П и с а т е л я т. Добре ме разбра.
Г л у п а к ъ т. За делфините ли мислиш?
П и с а т е л я т. Ето бутилката.
Г л у п а к ъ т. Как можеш да мислиш за такива глупости.
П и с а т е л я т. Но огънят ще гори цяла нощ, нали?
Г л у п а к ъ т. Знаеш ли кое е най-лошото, когато хората спят на открито?
П и с а т е л я т. Не.
Г л у п а к ъ т. Трябва да си лягат рано, нямат какво да правят.
П и с а т е л я т. Могат да разговарят.
Г л у п а к ъ т. За какво да разговарят? За кое може да се говори вече? Заслужава ли нещо да се говори за него? Говорим, говорим, а човекът си знае едно – да е глупав. Няма нищо по-глупаво от човека, ще знаеш. Вземи.

П и с а т е л я т. В светлината на огъня надписът стана по-красив.

Г л у п а к ъ т. В светлината на огъня и човекът се разкрасява. Знаеш ли, сега и ти стана по-красив. И заприлича на добър писател. /Смее се./ Леко ме хвана, а?

П и с а т е л я т. Започваш да ме дразниш. Някой ден ще ти дам да прочетеш нещо.

Г л у п а к ъ т. Остави тая работа! Аз не чета. Не разбра ли, че не ме интересува като писател, а като човек, които може да спи на открито.

П и с а т е л я т. Знам.

Г л у п а к ъ т. Смяташ ли да опишеш тая история?

П и с а т е л я т. И да я опиша, никой няма да повярва. Кой е този глупак, дете ще ти повярва, че двама души спали край морето през октомври, заради самото спане. Никой няма да ти повярва...

Г л у п а к ъ т. Заболя ли те?

П и с а т е л я т. Нощта се изпълни със звезди. Виж, забелязват се само ако човек обърне гръб на огъня. Морето се надига бавно между камъните. Усещам го как набъбва и как се отдръпва безшумно. От него иде топлина. Полъхът откъм сушата е хладен. Морската трева върху дъските шумоли тънко. Дъските миришат на смола и морски червей. Глупако, спи ми се.

Г л у п а к ъ т. Лека нощ!

П и с а т е л я т. Глупако.

Г л у п а к ъ т. Кажй.

П и с а т е л я т. Понеже си луд, бих искал да разбера какво е мнението ти за живота.

Г л у п а к ъ т. Аз не мисля за живота.

П и с а т е л я т. /с лек смях/. Само го консумираш.

Г л у п а к ъ т. Аха.

П и с а т е л я т. Голям консуматор се извъди...

Г л у п а к ъ т. Ами живее ми се, кво да правя!...

П и с а т е л я т. Тогава кажи какво чувствуваш, защо ти се живее?

Г л у п а к ъ т. Не знам, не съм обърнал внимание. Просто живея, живее ми се и живея, дори пея.

П и с а т е л я т. Добре де, някой не ти ли е казвал, че животът е безсмислица,

че е празен, че нищо в него не заслужава внимание.

Г л у п а к ъ т. Чувал съм. Може и да е така, но лично аз не съм забелязал.

П и с а т е л я т. Ти изобщо притежаваш ли нещо освен тия гащи на гъза си?

Г л у п а к ъ т. Пещерата е моя, тези дъски са мои, сандъкът...

П и с а т е л я т. И тревата за постилане, знам!

Г л у п а к ъ т. Чакай сега, за какво се сърдиш?

П и с а т е л я т. Кой ти каза, че се сърдя?

Г л у п а к ъ т. Сърдиш се. Дай бутилката.

П и с а т е л я т. На ти бутилката.

Г л у п а к ъ т. Ааа, ти се подразни много. Преди малко говореше за звездите, пък сега се сърдиш. За какво се сърдиш, бе, човек? Какво толкоз му е лошото на живота? Защо трябва да му се сърдиш?

П и с а т е л я т. На теб не ти ли е мъчно, че си луд?

Г л у п а к ъ т. Не.

П и с а т е л я т. Хората те смятат за малоумен, разбираш ли? Идиотът на града! Може би ще кажеш, че не си разбрал. Това известно ли ти е?

Г л у п а к ъ т. Май че да.

П и с а т е л я т. Правят си смях със теб, ти си мезето на хората, смехът за децата, бабите плашат с тебе хлапетата.

Г л у п а к ъ т. Не думай.

П и с а т е л я т. Нима не знаеш това?

Г л у п а к ъ т. Каж ми, теб за какво те заболя? Нещо ти казах май, нещо неприятно ти изтърсих. Ми като не си добър писател как да ти кажа, че си добър, да те излъжа ли? Казват – не е добър. Е, как да ти кажа обратното. Защото си купил две бутилки водка ли? Ми няма да ти го кажа.

П и с а т е л я т. Да, но в случая повтаряш чуждо мнение, а сам не си наясно дали съм добър или лош. Не си прочел нито ред и говориш. Изобщо можеш ли да четеш?

Г л у п а к ъ т. Много се впрегна, да ти кажа. Вие, нормалните сте много амбициозни, самолюбиви колкото си щете. Седнал да ми говори за живота. Човекът не може да говори за живота. Самолюбивият какво може да. ти измисли за живота, освен лошо. Виж сега – животът е нещо, което се помещава във света. Светът се състои от звезди, небе, полета, баири, морета. През деня е светло, нощем е тъмно. Кво по-хубаво от туй. Зелено, синьо, червено, жълто! Кво повече искаш. Омръзне ти жегата, пада сняг. Ще говорим ли? Язык ти за туй, че си дошъл да спиш на открито. Я се стегни! Отпери му някоя по-голяма глътка!... Животът! Животът си е живот. Като всяко живо нещо и той има право да живее. Защо да му пречим, нека си живее. А вие всички сте го емнали и го одумвате. Ами на когото не му отърва да си върви, който не харесва живота, прав му пътя! Ето го морето, джасни се в него и край. Ама не се джаскаш. Стоиш на брега и само току ревеш срещу живота.

П и с а т е л я т. Глупако, ти щастлив ли си?

Г л у п а к ъ т. Ми де да знам. Не мисля по това. Може и да съм щастлив.

П и с а т е л я т. Жена целувал ли си, спал ли си с жена?

Г л у п а к ъ т. Виж сега, говоря ти за живота, а ти – за жените.

П и с а т е л я т. Това значи, че няма да се ожениш, няма да си имаш деца, няма да струпаш покрив над главата си, няма да тръгнеш по широкия свят, няма да видиш какво значи чужда страна, чужд език. Така ли?

Г л у п а к ъ т. Като седя срещу този сандък, дето ми го подари морето и гледам туй име Изабел, на мен не ми се ще нищо друго, нито пък друга истинска жена. На мен името ми стига. Задълбочавам се в него мисля си, представям си, като на кино я виждам аз тая Изабел, а нощем на сън я целувам, дори отиваме до крайност и все по нейна вина. Аз ѝ казвам: Недей, Изабел, а тя вика: Не мога без тебе, глупако, ще умра без тебе!. /Смехът на другия./ Така че на мен това име ми стига и за делник и за празник. Светът! Казах ти какво представлява светът. Той не представлява държави и езици, а небе земя и море. Така ли са? Виждам ли ги? Живее ли в тях?

П и с а т е л я т. Ти си жалък. Дай бутилката.

Г л у п а к ъ т. Много те засегнах, изглежда. На ти бутилката.

Музика.

П и с а т е л я т. Не знам как да лежа. Когато съм с гръб към огъня, гърбът ми се нагорещява, а предната част изстива.

Г л у п а к ъ т. Ще се въртиш.

П и с а т е л я т. Цяла нощ?

Г л у п а к ъ т. Как иначе.

П и с а т е л я т. Като на скара?

Г л у п а к ъ т. Аха.

П и с а т е л я т. А кой ще поддържа огъня?

Г л у п а к ъ т. За тая работа не се грижи. Лека нощ.

П и с а т е л я т. Тревата шумоли. /Тишина./ Как страшно тъмнеят скалите край нас. /Тишина./ През устата на фиорда излита светлина. /Тишина./ Тази нощ ще я запомня за цял живот.

Нежното дихание на морето между скалите.

Музика. Дълъг преход, минала е цяла нощ.

Г л у п а к ъ т. Можеш да поспиш още.

П и с а т е л я т /сънено/. Едва зазорява. Бъррр – студено. /Тишина./ Все пак нощта мина.

Тревата шумоли.

Г л у п а к ъ т. А така, обърни се.

П и с а т е л я т. Колко ли е часът?

Г л у п а к ъ т. Какво те интересува часът? Спи.

П и с а т е л я т. А ти защо не спиш?

Г л у п а к ъ т. Аз спях.

П и с а т е л я т. Огънят още гори.

Г л у п а к ъ т. За да топли.

П и с а т е л я т. Така ли? /Тишина./ Да си виждал цигарите?

Г л у п а к ъ т. Можеш да си поспиш още.

П и с а т е л я т. Хвърли запалката. /Щракане на запалка. Тишина./ И-за-бел! Какво ли означава?... Никога няма да разберем.

Г л у п а к ъ т. Видя ли, когато човек спи на открито, започват да го тревожат само дребните неща.

П и с а т е л я т. Не знам, не ми излиза от главата.

Г л у п а к ъ т. И аз се чудех, чудех, но накрая престанах да се чудя. Каквото е – това е. Подарък на фиорда. Беше кацнал на скалата, мокър, тежък, едва го извлякох. Но щом го извлякох и започнах да се питам: Какво значи "Изабел", коя е тази "Изабел", от коя страна, от кой параход? По-късно престанах да се мотая в мисли, казах си: Това е чисто и просто Изабел. Моята Изабел. Всеки трябва да има в живота си една Изабел.

П и с а т е л я т. При нас всеки се жени за своята Изабел.

Г л у п а к ъ т. Всеки трябва да си има по една такава Изабел, за която не може да се ожени. Защото, какво представлява например моята Изабел – един сандък, надпис на сандък, латински букви... Ще му ударим ли по глътка?

П и с а т е л я т. Има ли още?

Г л у п а к ъ т. Намира се. Ще нарежа и малко хляб.

П и с а т е л я т. Водката е по-интересна
Г л у п а к ъ т. Защо бе, Писател, какво по-хубаво от препечени филийки сутринта? Ароматът на хляба...

П и с а т е л я т. Пий.

Г л у п а к ъ т. Ще навадя малко миди.

П и с а т е л я т. Виж, това е добре.

Г л у п а к ъ т. Има ги на плиткото. Стържеш и събираш.

П и с а т е л я т. Ще ти помогна.

Музика.

П и с а т е л я т. Цяла кофа!

Г л у п а к ъ т. Виж сега как се приготвят миди по барабски.

П и с а т е л я т. Искам да ги приготвиш така, както ги ядете вие – лудите.

Г л у п а к ъ т. Ние лудите вземаме първо тази ръждясала скара, намерена още преди сто години на боклука. /Тишина./ Изваждаме от огъня най-хубавата жар и я разстиламе. /Тишина./ Поставяме скарата върху въглените. /Тишина./ И какво остана?

П и с а т е л я т. Да наредим мидите.

Г л у п а к ъ т. Ето по какъв начин ние лудите приготвяме мидите.

П и с а т е л я т. По същия, както ние, нормалните.

Смят се.

Г л у п а к ъ т. Мидите се отварят като макове.

П и с а т е л я т. Водата им изтича върху огъня и съска. Ето че замириса.

Г л у п а к ъ т. Но и на препечен хляб. Вие защо не ядете хляб бе, Писател?

П и с а т е л я т. Ухае и на утринно море.

Г л у п а к ъ т. Вече е старомодно.

П и с а т е л я т. В черупките, сред бульона от морска вода, месото се превръща в плътни кехлибарени ядки.

Г л у п а к ъ т. Опитай една.

П и с а т е л я т. Ох!...

Г л у п а к ъ т. Горещи са.

П и с а т е л я т. Ти яж хляб

Г л у п а к ъ т. Какво ще кажеш?

П и с а т е л я т. Най-забележителната закуска в живота ми. Ти пак скри някъде водката.

Г л у п а к ъ т. Бръкни в Изабел.

П и с а т е л я т. Там е втората.

Г л у п а к ъ т. Ами дойде реда на втората.

П и с а т е л я т. Много пием бе, Глупак. Алкохолът вреди на всичко.

Г л у п а к ъ т. Да ти кажа правата, аз нямам нужда от алкохол, но ти подражавам. Алкохолът ви трябва на вас, нормалните, за да станете като нас – лудите.

П и с а т е л я т. Какво имаш да вършиш днес?

Г л у п а к ъ т. Както винаги – нищо.

П и с а т е л я т. Да прекараме и деня тука, а?

Г л у п а к ъ т. Стига да искаш, и ако никой не те чака в града.

П и с а т е л я т. Виж какво интересно слънце. Глупак, през зимата къде живееш?

Г л у п а к ъ т. Днеска ще бъде топло и ще се напечем. Ако ти стиска, можеш да се окъпеш.

П и с а т е л я т. Питам, през зимата къде живееш.

Г л у п а к ъ т. Пък опитай се да не питаш такива неща.

П и с а т е л я т. Добре, ще се окъпя... Какви са тия цветове по водата?

Г л у п а к ъ т. Тях може да ги види само този, който е спал до морето.

П и с а т е л я т. Искаш да кажеш – с морето. Тази есен ще работиш ли?

Г л у п а к ъ т. Пак въпроси, пак питаш... По-добре ми помогни да оберем всичкия материал от брега. Виж колко нещо е изхвърлила последната буря. Можем да си направим колиба.

П и с а т е л я т. Да бе, Глупак, ти защо не вземеш да си направиш една веранда пред пещерата?

Г л у п а к ъ т. Да де, с прозорци и саксии.

П и с а т е л я т. /усеца се/. Извинявай. И все пак... ще бъдеш защитен...

Г л у п а к ъ т. И какво? През лятото, като нахлуят курортистите!... Тук става фрашкано. Човек до човек. Все нудисти.

П и с а т е л я т. Боже, кво ще правим с тия курортисти!... Тук ли ще пренесем материала?

Г л у п а к ъ т. Тук. Решил съм да си направя веранда пред пещерата. Трябва най-после и аз да си имам нещо собствено.

П и с а т е л я т. Този начин на разговор ми харесва.

Смеят се

П и с а т е л я т. /изведнъж/. Слушай.

Г л у п а к ъ т. /продължава да се смее/. Какво?

П и с а т е л я т. Защо не ги повикаш?

Г л у п а к ъ т. Моля?

П и с а т е л я т. Да ги повикаш, казвам.

Пауза.

Г л у п а к ъ т. Май започна да скучаеш.

П и с а т е л я т. Сигурен съм, че можеш.

Г л у п а к ъ т. Тях никой не може да ги повика.

П и с а т е л я т. Никой освен тебе.

Г л у п а к ъ т. Те са диви като всички други животни. Вие, нормалните, си измислихте какви ли не фантазии за тях, надарихте ги с вашите собствени способности, а то – нищо подобно. Не мога да си обясня слабостта ви към тия животни. Всичко, което говорите за тях си го измисляте. Вярвай, защото ти го казвам аз. Вие сте гузни и сега се реванширате. Унищожихте всички животни и сега се мъчите да изкупите вината си. Така че не се надявай. Това, което се говори за мен, е също измислица. Разбра ли? /Мълчание./ Писател, чуваш ли? /Мълчание./ За мен говорят какво ли не – всичко! И ти, уж умен човек, а вярваш. Сега разбирам защо си дошъл да спиш на открито – цирк искаш, шоу! Ще тръгваме ли за материал? /Мълчание./ Къде отиваш? /Изглежда, че Писателят се отдалечава./ Чакай! Спри да ти кажа нещо.... Писател! Хей, Писател!

Бяга. Чуваме зачестеното му дишане.

Г л у п а к ъ т. Моля те! /Върви до него и говори./ Така ми е хубаво с теб.
П и с а т е л я т. Махни се!
Г л у п а к ъ т. За първи път разговарям с човек.
П и с а т е л я т. Пръждосвай се!
Г л у п а к ъ т. Ти си истински. Какво е Изабел, Изабел е сандък, амбалаж изпаднал от параход. А ти си човек. Не ме интересува какъв писател си. Писателите са много, а трябва да бъдат малко. Но ти си човек.
П и с а т е л я т. Не искам да те чувам!
Г л у п а к ъ т. Поспри се за малко... Да се разберем най-последно... Може би си добър писател. Те, писателите, от самото начало не се разбират добри ли са или лоши. После става ясно.
П и с а т е л я т. Голям умник се извъди.
Г л у п а к ъ т. Аз съм глупак.
П и с а т е л я т. Махай се.
Г л у п а к ъ т. Трябваш ми, разбери! Аз съм сам! Цял живот! Никоой!
П и с а т е л я т. /спира се и говори със злорадство/. И май ще си признаеш, че самотата е страшна.
Г л у п а к ъ т. Няма по-страшно нещо. Хората са лоши, третираат ме за луд, никоой не разменя дума с мен, само някоя почерпка, някои обуца или панталон. Те смятат, че като ми дадат едни обуца...
П и с а т е л я т. Това ли имаш да ми кажеш?
Г л у п а к ъ т. Затова се обърнах към животните.
П и с а т е л я т. Делфините.
Г л у п а к ъ т. Затова се обърнах към тях.
П и с а т е л я т. Ще ги повикаш ли?
Г л у п а к ъ т. Това е невъзможно, шега ли си правиш?
П и с а т е л я т. Довиждане!
Г л у п а к ъ т. /извиква, рязко/. Чакай!
Пълна тишина.
Музика заредена с енергия.
Тишина. Дишането на морето. Обажда се гларус.
А сега тиха, спокойна музика, някаква нежна музикална тъкан, върху която се ниже по-нататъшното развитие на пиесата.
Г л у п а к ъ т. Трябва да се скриеш, но къде? /Нежната музикална тъкан./ Зад скалите... Не, влез в пещерата.
П и с а т е л я т. Боже мой, целият залив е пълен!
Г л у п а к ъ т. Няма да се приближат, ако не се скриеш.
П и с а т е л я т. А мога ли да гледам.
Г л у п а к ъ т. От пещерата.
П и с а т е л я т. Добре.
Г л у п а к ъ т. Без шум... Ще стоиш там докато ти дам знак... Залегни.
П и с а т е л я т. Залегнах.
Г л у п а к ъ т. Сега пълзи.
П и с а т е л я т. Пълзя.
Музиката се засилва, за да отбележи преход.
Музиката отново се превръща в тъкан.

Чуваме звуци, които наподобяват радиосигнали.

Г л у п а к ъ т. Елате, мили мои, приближете се! /Надава звуците си./ Бързайте, летете! /Надава звуците си./ Днес ще бъда тъжен, но вие не ми се сърдете, изневерих ви с човек, който разговаря с мен. Аз говоря с човек. /Звуците./ Колко сте много! Отдавна не съм ви викал. Затъжих се за вас. /Звуците./ Показвам ви на друг човек, за първи път го правя, но вие не знаете какво е самотата. /Звуците./ Не бойте се, той е добър; малко луд, малко самотен като мен, не е дрънкало, ще мълчи, няма да каже на другите. Защото няма да повярва. Ще ви види, но като мине време, ще разтърка очи и ще помисли че е сънувал. /Звуците./ Елате, мои, приближете се! А така, скачайте! По-високо!

Чуваме пронизващото цвърчене на десетки делфини.

Г л у п а к ъ т. Внимавайте, там е плитко. Хей, ти, палавнико!... Не бързай пред другите.

Цвърченето на стадото.

Г л у п а к ъ т. Спокойно!... Пази се от скалите!... /Нежно./ Ето ръката ми... И какво искаш?... Близнете си!... Какви зъби имате!... И ти ли?... А близни си и ти!... Спокойно, мили мои!... Голяма радост, голямо чудо!... Сякаш не сте ме виждали... И на теб ще дам ръката си... На! /Лудо цвърчене на делфините, плясъци във водата./ Да знаете, че ни гледат... Един човек... Писател!... И той – на открито!... Ще ни опише! Нека си пише! Никой няма да му повярва. Не е и за вярване. Той знае това. Аз самият още не вярвам! /Цвърченето./ Мили мои! /Плясъци./ Скачайте, скачайте! Радвайте се! /Цвърченето/ Обичам ви!

Лудо цвърчене и плясък. Музика.

Г о в о р и т е л. Радиотеатърът ви представи "Трябва да спим на открито" от Борис Априлов.